2024/615

7.3.2024

KOMISSION SUOSITUS (EU) 2024/615,

annettu 18 päivänä joulukuuta 2023,

kauden 2021–2030 kattavan Unkarin yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksesta sekä Unkarin toimenpiteiden johdonmukaisuudesta unionin ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa

(Ainoastaan unkarinkielinen teksti on todistusvoimainen)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

ottaa huomioon energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta 11 päivänä joulukuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ([1]) ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan ja 14 artiklan 6 kohdan,

ottaa huomioon puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta 30 päivänä kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119 ([2]) ja erityisesti sen 7 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

Kauden 2021–2030 kattavan Unkarin yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnosta koskevat suositukset

(1) Unkari toimitti yhdennetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa päivitysluonnoksen 28 päivänä kesäkuuta 2023.

(2) Asetuksen (EU) 2018/1999, jäljempänä 'hallintoasetus', 3 artiklassa ja liitteessä I määritetään seikat, joiden on sisällyttävä yhdennettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivityksiin. Komissio antoi joulukuussa 2022 jäsenvaltioille ohjeita ([3]) päivitettyjen kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien luonnosten ja lopullisten suunnitelmien laatimisprosessista ja sen laajuudesta. Ohjeissa kuvataan hyviä käytäntöjä ja kerrotaan energia- ja ilmastopolitiikan viimeaikaisten poliittisten, oikeudellisten ja geopoliittisten tapahtumien seurauksista.

(3) Komissio on REPowerEU-suunnitelman ([4]) yhteydessä ja osana vuosien 2022 ja 2023 eurooppalaisia ohjausjaksoja kiinnittänyt vahvasti huomiota jäsenvaltioiden energia- ja ilmastoasioihin liittyviin uudistuksiin ja investointeihin, joita tarvitaan, jotta energiavarmuutta ja kohtuuhintaisuutta voidaan vahvistaa vauhdittamalla vihreää ja oikeudenmukaista siirtymää. Tämä näkyy Unkarille vuosina 2022 ja 2023 annetuissa maaraporteissa ([5]) ja neuvoston suosituksissa ([6]). Jäsenvaltioiden olisi otettava viimeisimmät maakohtaiset suositukset huomioon lopullisissa päivitetyissä yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissaan.

([1]) EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1.
([2]) EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1.
([3]) Komission tiedonanto: Ohjeet jäsenvaltioille vuosien 2021–2030 kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien päivittämisestä (EUVL L 495, 29.12.2022, s. 24).
([4]) COM(2022) 230 final.
([5]) COM (2022) 614 final ja SWD(2023) 617 final.
([6]) COM (2022) 614, suositus neuvoston suositukseksi; COM (2023) 617 final, suositus neuvoston suositukseksi.

(4) Taakanjakoasetuksen ([7]) mukaisten kansallisten tavoitteiden toteuttamista koskevat komission suositukset perustuvat todennäköisyyteen, että jäsenvaltiot pitävät kiinni vuoden 2030 tavoitteista, kun otetaan huomioon säännöt taakanjakoasetuksen mukaisten joustojen käytöstä.

(5) Hiilidioksidin talteenottoa, käyttöä ja varastointia (CCUS) koskevilla komission suosituksilla pyritään saamaan yleiskuva näiden teknologioiden aiotusta käyttöönotosta kansallisella tasolla sekä tiedot vuoteen 2030 mennessä talteenotettaviksi suunnitelluista hiilidioksidin vuotuisista määristä eriteltyinä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY ([8]) soveltamisalaan kuuluvista laitoksista ja muista lähteistä (esim. biogeeniset lähteet tai suora talteenotto ilmasta) talteenotettuun hiilidioksidiin, suunnitellusta hiilidioksidin siirtoinfrastruktuurista sekä potentiaalisesta kotimaisesta hiilidioksidin varastointikapasiteetista ja hiilidioksidin syöttömääristä, joiden suunnitellaan olevan käytettävissä vuonna 2030.

(6) Maankäyttöä, maankäytön muutosta ja metsätaloutta koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/841 ([9]), jäljempänä 'LULUCF-asetus', mukaista suoriutumista koskevissa komission suosituksissa käsitellään sitä, miten jäsenvaltio toteuttaa "ei debetsaldoa -sääntöä" kaudella 2021–2025 (kausi 1) ja omat kansalliset tavoitteensa kaudella 2026–2030 (kausi 2), kun otetaan huomioon säännöt mainitussa asetuksessa säädettyjen joustojen käytöstä. Komission suosituksissa otetaan myös huomioon, että kaudella 1 LULUCF-asetuksen mukaiset ylijäämäpäästöt siirretään automaattisesti taakanjakoasetuksen tavoitteisiin.

(7) Jotta ilmastonmuutokseen sopeutuminen tukisi asianmukaisesti energia- ja hillitsemistavoitteiden saavuttamista, on olennaisen tärkeää tunnistaa mahdolliset ilmastonmuutosuhat ja analysoida ilmastohaavoittuvuuksia ja -riskejä, jotka voivat vaikuttaa asiaankuuluviin alueisiin, väestöihin ja aloihin. Sopeutumista koskevissa komission suosituksissa tarkastellaan, missä määrin Unkari on sisällyttänyt päivitettyyn kansalliseen energia- ja ilmastosuunnitelmaansa sopeutumistavoitteita, joissa otetaan huomioon sellaiset ilmastoriskit, jotka voisivat estää Unkaria saavuttamasta energiaunionin tavoitteet ja päämäärät. Ilman suunniteltuja ja toteutettuja erityisiä sopeutumispolitiikkoja ja -toimenpiteitä energiaunionin ulottuvuuksia koskevien tavoitteiden saavuttaminen on vaarassa. Vesienhoitoon on muuttuvissa ilmasto-oloissa kiinnitettävä erityistä huomiota sähkön toimitushäiriöiden riskin vuoksi, koska tulvat, helle ja kuivuus vaikuttavat energiantuotantoon.

(8) Unkarin uusiutuvan energian tavoitetasoa koskevat komission suositukset perustuvat asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä II vahvistettuun objektiivisiin kriteereihin perustuvaan kaavaan sekä Unkarin kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksesta puuttuviin tärkeimpiin politiikkoihin ja toimenpiteisiin, joilla Unkarin kansallinen panos unionin sitovaan uusiutuvan energian tavoitteeseen, joka on vähintään 42,5 prosenttia vuonna 2030, voidaan saavuttaa oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti niin, että yhteisenä pyrkimyksenä on nostaa tavoite 45 prosenttiin uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 ([10]), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä

([7]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) 2023/857, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2023, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/857, annettu 19 päivänä huhtikuuta 2023, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, annetun asetuksen (EU) 2018/842 ja asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta (EUVL L 111, 26.4.2023, s. 1).

([8]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta (EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32).

([9]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/841, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien sisällyttämisestä vuoteen 2030 ulottuviin ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 ja päätöksen N:o 529/2013/EU muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna asetuksen (EU) 2018/841 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse soveltamisalasta, raportointia ja vaatimusten noudattamista koskevien sääntöjen yksinkertaistamisesta ja jäsenvaltioiden tavoitteiden asettamisesta vuodelle 2030 sekä asetuksen (EU) 2018/1999 muuttamisesta seurannan, raportoinnin, edistymisen seurannan ja uudelleentarkastelun parantamisen osalta 19 päivänä huhtikuuta 2023 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/839 (EUVL L 107, 21.4.2023, s. 1).

([10]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82), sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413, annettu 18 päivänä lokakuuta 2023, direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta (EUVL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

(EU) 2023/2413, mukaisesti. Komission suositukset perustuvat myös siihen, miten Unkari edistää mainitun direktiivin 15 a, 22 a, 23, 24 ja 25 artiklan erityistavoitteita sekä niihin liittyviä politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla direktiivi saatetaan nopeasti osaksi kansallista lainsäädäntöä ja pannaan täytäntöön. Suosituksista käy ilmi, kuinka tärkeää on laatia kattava uusiutuvan energian, erityisesti tuulienergian, käyttöönottoa koskeva pitkän aikavälin suunnitelma, jotta voidaan lisätä näkyvyyttä Euroopan tuotantoteollisuuden ja verkonhaltijoiden kannalta Euroopan tuulivoimapaketin ([11]) mukaisesti.

(9) Komission suositukset kansallisesta panoksesta energiatehokkuuteen perustuvat energiatehokkuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/1791 ([12]) 4 artiklaan sekä mainitun direktiivin liitteessä I olevaan kaavaan ja siihen liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin sen täytäntöönpanemiseksi.

(10) Komission suosituksissa kiinnitetään erityistä huomiota tavoitteisiin, päämääriin ja panoksiin sekä niihin liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin REPowerEU-suunnitelman toteuttamiseksi, jotta riippuvuudesta Venäjän fossiilisista polttoaineista päästään vaiheittain nopeasti irti. Suosituksissa otetaan huomioon ”Kaasua säästöön talven varalle” -paketin ([13]) täytäntöönpanosta saadut kokemukset. Niistä käy ilmi välttämätön tarve tehdä energiajärjestelmästä kestävämpi, kun otetaan huomioon velvoitteet, jotka johtuvat sähköalan riskeihin varautumisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2019/941 ([14]) ja kaasun toimitusvarmuudesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EU) 2017/1938 ([15]), sekä energian varastoinnista annettu komission suositus ([16]).

(11) Komission suosituksissa otetaan huomioon tarve nopeuttaa energian sisämarkkinoiden yhdentymistä joustavuuden roolin vahvistamiseksi sekä kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi ja kuluttajien suojelemiseksi. Komission suosituksissa otetaan myös huomioon, että asetuksen (EU) 2018/1999 3 artiklan ja komission suosituksen (EU) 2023/2407 ([17]) vaatimusten mukaisesti on tärkeää arvioida energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien lukumäärää.

(12) Komission suosituksista käy ilmi, että on tärkeää varmistaa riittävät investoinnit puhtaan energian alan tutkimukseen ja innovointiin kehitys- ja valmistuskapasiteetin lisäämiseksi, mukaan lukien energiaintensiivistä teollisuutta ja muita yrityksiä koskevat asianmukaiset politiikat ja toimenpiteet, sekä tarve parantaa nettonollateollisuuden työvoiman osaamista vahvan, kilpailukykyisen ja puhtaan talouden vakiinnuttamiseksi unionissa.

(13) Komission suositusten pohjalla ovat Pariisin sopimuksen mukaiset sitoumukset fossiilisten polttoaineiden käytön vaiheittaisesta lopettamisesta sekä fossiilisten polttoaineiden tukien vaiheittaisen poistamisen tärkeys.

(14) Investointitarpeita koskevat komission suositukset perustuvat komission arvioon siitä, esitetäänkö suunnitelman päivitysluonnoksessa yleiskatsaus investointitarpeista energiaunionin kaikkiin ulottuvuuksiin liittyvien tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamiseksi, ilmoitetaanko siinä rahoituslähteet eriteltyinä yksityisiin ja julkisiin lähteisiin, luonnostellaanko siinä investointeja, jotka ovat johdonmukaisia Unkarin elpymis- ja palautumissuunnitelman, Unkarin alueellisten oikeudenmukaista siirtymää koskevien suunnitelmien ja talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annettujen vuosien 2022–2023 maakohtaisten suositusten kanssa, ja sisältääkö se perusteellisen makrotaloudellisen arvioinnin suunnitelluista politiikoista ja toimenpiteistä. Kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa olisi varmistettava kansallisten politiikkojen ja toimenpiteiden läpinäkyvyys ja ennustettavuus investointivarmuuden tukemiseksi.

([11]) Tiedonanto Euroopan tuulivoimaa koskevasta toimintasuunnitelmasta, COM (2023) 669 final, 24.10.2023, ja tiedonanto EU:n merellä tuotettavaa uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamisesta, COM (2023) 668 final.

([12]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/1791, annettu 13 päivänä syyskuuta 2023, energiatehokkuudesta ja asetuksen (EU) 2023/955 muuttamisesta (uudelleenlaadittu) (EUVL L 231, 20.9.2023, s. 1).

([13]) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ”Kaasua säästöön talven varalle”, COM(2022) 360 final.

([14]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/941, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, riskeihin varautumisesta sähköalalla ja direktiivin 2005/89/EY kumoamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 1).

([15]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/1938, annettu 25 päivänä lokakuuta 2017, toimista kaasun toimitusvarmuuden turvaamiseksi ja asetuksen (EU) N:o 994/2010 kumoamisesta (EUVL L 280, 28.10.2017, s. 1).

([16]) Komission suositus, annettu 14 päivänä maaliskuuta 2023, energian varastointi – vähähiilisen ja varman EU:n energiajärjestelmän tukijalka (C/2023/1729, EUVL C 103, 20.3.2023, s. 1).

([17]) Komission suositus (EU) 2023/2407, annettu 20 päivänä lokakuuta 2023, energiaköyhyydestä (C:2023/4080) (EUVL L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj).

(15) Komission suosituksista käy ilmi, että on ratkaisevan tärkeää varmistaa laaja alueellinen kuuleminen sekä varhainen ja osallistava kuuleminen suunnitelmasta, mukaan lukien Århusin yleissopimuksen ([18]) mukainen yleisön tehokas osallistuminen riittävin tiedoin ja riittävässä aikataulussa.

(16) Oikeudenmukaista siirtymää koskevat komission suositukset perustuvat komission arvioon siitä, yksilöidäänkö Unkarin suunnitelmassa riittävän syvällisesti ilmasto- ja energiasiirtymän sosiaaliset sekä työllisyyteen ja osaamiseen kohdistuvat vaikutukset ja luonnostellaanko siinä oikeudenmukaisen siirtymän edistämiseen asianmukaisia liitännäispolitiikkoja ja -toimenpiteitä, joilla edistetään samalla sekä ihmisoikeuksia että sukupuolten tasa-arvoa.

(17) Komission Unkarille antamien suositusten perustana on kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman päivitysluonnoksen arviointi ([19]), joka julkaistaan tämän suosituksen yhteydessä.

(18) Unkarin olisi otettava nämä suositukset asianmukaisesti huomioon laatiessaan lopullista päivitettyä yhdennettyä kansallista energia- ja ilmastosuunnitelmaansa, joka on toimitettava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2024.

Suositukset johdonmukaisuudesta unionin ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa

(19) Komission on asetuksen (EU) 2021/1119 (eurooppalainen ilmastolaki) mukaan arvioitava kansallisten toimenpiteiden johdonmukaisuutta ilmastoneutraaliustavoitteen ja sopeutumisessa edistymisen varmistamisen kanssa. Komissio on arvioinut Unkarin toimenpiteiden johdonmukaisuutta näiden tavoitteiden kanssa ([20]). Jäljempänä esitetyt suositukset perustuvat kyseiseen arviointiin. Unkarin olisi otettava asianmukaisesti huomioon nämä suositukset ja toteutettava niiden perusteella jatkotoimia eurooppalaisen ilmastolain mukaisesti.

(20) Tehokas sopeutuminen tarvittavassa laajuudessa ja kaikilla altistuneilla sektoreilla edellyttää hallinto- ja koordinointirakennetta, jolla on selkeä toimeksianto ja korkean tason poliittinen tuki. Tähän rakenteeseen voi kuulua ministeriöiden välinen työryhmä tai komitea. Sopeutumistoimia on tarpeen seurata ja arvioida vastuuvelvollisuuden säilyttämiseksi ja sopeutumispolitiikan parantamiseksi. Sopeutumisen rahoittamiseksi voidaan ottaa käyttöön erilaisia EU:n rahoitusvälineitä. Ilmastokestävyyttä koskevat näkökohdat olisi asetettava etusijalle, kun jäsenvaltiot laativat asiaankuuluvien EU:n rahastojen mukaisia kansallisia suunnitelmiaan. Mitkään menot eivät saisi haitata sopeutumista eli lisätä haavoittuvuuksia edunsaajien tai muiden tahojen kannalta.

(21) Haavoittuvimpia yhteisöjä ovat ne, joihin ilmastonmuutos vaikuttaa hyvin todennäköisesti. Eri alueiden ja sosioekonomisten ryhmien eriarvoinen altistuminen ja haavoittuvuus ilmastovaikutuksille pahentaa jo olemassa olevaa eriarvoisuutta ja haavoittuvuutta. Oikeudenmukaisen selviytymiskyvyn olisi vähennettävä ilmastoriskin aiheuttamaa epätasaista rasitusta ja varmistettava sopeutumisen hyötyjen tasapuolinen jakautuminen. Järjestelmän kyky sopeutua ilmastonmuutokseen on keskeinen tekijä mahdollisten vahinkojen välttämisessä tai lieventämisessä, mahdollisuuksien hyödyntämisessä ja seurauksista selviytymisessä. Ilmastonmuutoksen fyysiset vaikutukset kehittyvät odotettua nopeammin. Sopeutumiskyvyn suhteen on saavutettava edistystä kaikilla hallinnon tasoilla sekä julkisella ja yksityisellä sektorilla, ja se edellyttää tietoisuuden lisäämistä haavoittuvuuksista ja riskeistä. Paikallisella tasolla on osaamista, joka voi vaikuttaa ilmastokestävyyteen laajemminkin. Kansallista tasoa alemman tason sopeutumispolitiikkojen valmistelu ja täytäntöönpano on erittäin tärkeää.

(22) Luontoon perustuvat ratkaisut tarjoavat vaikuttavia ja kustannustehokkaita sopeutumis- ja hillitsemisvaihtoehtoja, jos niiden käyttöönottoon kannustetaan strategisilla kehyksillä, politiikoilla ja rahoituksella. Ne voidaan toteuttaa itsenäisesti tai integroida muihin sopeutumis- ja hillitsemistoimenpiteisiin yhdessä enemmän teknologiaan tai infrastruktuuriin perustuvien ratkaisujen kanssa. Täytäntöönpanossa on otettava huomioon ekosysteemien monitahoisuus ja ilmastonmuutoksen ennustetut vaikutukset, paikallinen toimintaympäristö, ratkaisuihin liittyvät intressit ja arvot sekä sosioekonomiset olosuhteet,

([18]) Tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa 25 päivänä kesäkuuta 1998 tehty yleissopimus (Århusin yleissopimus).

([19]) SWD(2023) 916.

([20]) Vuoden 2023 kertomus EU:n ilmastotoimista (COM(2023) 653 final) ja Commission Staff Working Document Assessment of progress on climate adaptation in the individual Member States according to the European Climate Law (SWD(2023) 932).

SUOSITTAA, ETTÄ UNKARI TOTEUTTAA TOIMIA, JOILLA SE

ASETUKSEN (EU) 2018/1999 MUKAISEN KANSALLISEN ENERGIA- JA ILMASTOSUUNNITELMAN PÄIVITYSLUONNOKSEN OSALTA

1. täydentää tietoja nykyisistä ja suunnitelluista politiikoista ja toimenpiteistä, jotka koskevat erityisesti liikennettä ja muita kuin hiilidioksidipäästöjä, mukaan lukien energiasta, teollisuusprosesseista ja tuotteiden käytöstä, maataloudesta ja jätehuollosta peräisin olevat metaani, N_2O ja F-kaasut, joiden odotetaan edistävän taakanjakoasetuksen mukaisen kansallisen kasvihuonekaasutavoitteen saavuttamista; ilmoittaa selkeästi niiden soveltamisalan, aikataulun ja mahdollisuuksien mukaan myös odotetun kasvihuonekaasupäästöjen vähennysvaikutuksen, myös unionin rahoitusohjelmien (mm. yhteisen maatalouspolitiikan) toimenpiteiden osalta;

2. määrittää lähteineen sen hiilidioksidipäästöjen määrän, joka voitaisiin vuosittain ottaa talteen vuoteen 2030 mennessä; määrittää niiden hiilidioksidipäästöjen määrät, jotka voidaan ottaa talteen biogeenisistä lähteistä vuoteen 2030 mennessä; antaa yksityiskohtaiset tiedot siitä, miten talteenotettu hiilidioksidi siirretään tai kuljetetaan; määrittää vuoteen 2030 mennessä käytettävissä olevan hiilidioksidin kokonaisvarastointikapasiteetin ja syöttömäärät;

3. esittää konkreettisen etenemissuunnitelman asetuksessa (EU) 2018/841 määritellyn kansallisen LULUCF-tavoitteen saavuttamiseksi; sisällyttää LULUCF-sektorille lisätoimenpiteitä ja esittää yksityiskohtaiset tiedot niiden ajoituksesta ja soveltamisalasta sekä määrälliset tiedot niiden odotetusta vaikutuksesta sen varmistamisessa, että kasvihuonekaasujen poistumat tällä sektorilla vastaavat tosiasiallisesti EU:n vuoden 2030 nettopoistumatavoitetta (−310 MtCO2eq) ja asetuksessa (EU) 2018/841 määritettyä maakohtaista poistumatavoitetta, joka on −934 ktCO2eq; antaa selkeää tietoa siitä, miten julkisia varoja (sekä unionin varoja yhteinen maatalouspolitiikka mukaan luettuna että valtiontukia) ja hiiliviljelyjärjestelmistä saatavaa yksityistä rahoitusta käytetään johdonmukaisesti ja tehokkaasti kansallisen nettopoistumatavoitteen saavuttamiseen; antaa asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä V olevan 3 osan mukaisesti tietoja tilanteesta ja edistymisestä korkeampien määrittämistasojen/maantieteellisesti täsmällisten tietoaineistojen parantamisessa seurantaa, raportointia ja todentamista varten;

4. tekee lisäanalyysin merkityksellisistä ilmastohaavoittuvuuksista ja -riskeistä, jotka liittyvät kansallisten tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamiseen sekä energiaunionin eri ulottuvuuksiin liittyviin politiikkoihin ja toimenpiteisiin; esittelee ja kvantifioi paremmin yhteyttä niihin energiaunionin nimenomaisiin tavoitteisiin ja politiikkoihin, joita sopeutumispolitiikoilla ja -toimenpiteillä olisi tarkoitus tukea; määrittää lisää sopeutumispolitiikkoja ja -toimenpiteitä riittävän yksityiskohtaisesti tukeakseen Unkarin energiaunionin mukaisten kansallisten tavoitteiden, päämäärien ja panosten saavuttamista;

5. nostaa merkittävästi tavoitetta, jonka mukaan uusiutuvien energialähteiden osuus panoksena direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EU) 2023/2413, kuten asetuksen (EU) 2018/1999 liitteessä II olevassa kaavassa todetaan, 3 artiklan 1 kohdassa vahvistettuun uusiutuvaa energiaa koskevaan unionin sitovaan tavoitteeseen vuodelle 2030 on vähintään 34 prosenttia; sisällyttää suunnitelmaan ohjeellisen kehityskulun, joka saavuttaa asetuksen (EU) 2018/1999 4 artiklan a alakohdan 2 alakohdan mukaiset vuosien 2025 ja 2027 vertailukohdat;

6. laatii uusiutuvan energian teknologioiden arvioidut kehityskulut ja pitkän aikavälin käyttöönottosuunnitelman seuraaviksi kymmeneksi vuodeksi vuoden 2040 näkymineen; sisällyttää suunnitelmaan ohjeellisen tavoitteen innovatiivisille uusiutuvan energian teknologioille vuoteen 2030 mennessä; sisällyttää suunnitelmaan ohjeellisen tavoitteen rakennuksissa ja teollisuudessa vuoteen 2030 mennessä ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden sitovan alatavoitteen teollisuudessa vuoteen 2030 mennessä; sisällyttää suunnitelmaan ohjeellisen tavoitteen direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, liitteen I A lisäysten saavuttamiseksi;

7. laatii edelleen yksityiskohtaisia ja kvantifioituja politiikkoja ja toimenpiteitä siten, että Unkarin kansallinen panos unionin sitovaan uusiutuvan energian tavoitteeseen, joka on 42,5 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, voidaan saavuttaa oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti pyrkien nostamaan se kollektiivisesti 45 prosenttiin; kuvailee erityisesti, miten se aikoo nopeuttaa lupamenettelyjä, ja antaa yksityiskohtaiset tiedot niistä uusiutuvan energian teknologioista, joiden osalta Unkari aikoo nimetä ”uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita”, joilla menettelyt ovat nopeampia ja yksinkertaisempia; kuvailee, miten uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa pyritään nopeuttamaan ottamalla käyttöön uusiutuvan energian ostosopimuksia; kuvailee, miten se pyrkii nopeuttamaan uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa ja fossiilisten polttoaineiden asteittaista käytöstä poistamista lämmityksessä ja jäähdytyksessä; sisällyttää suunnitelmaan vastaavia toimenpiteitä, joilla edistetään vetyä teollisuudessa ja valmistellaan EU:ta uusiutuvan vedyn kauppaan;

8. sisällyttää suunnitelmaan ennusteita bioenergian kysynnästä ja tarjonnasta sektoreittain ja antaa tietoja energiantuotantoon käytettävän metsäbiomassan tuonnista ja alkuperästä; sisällyttää suunnitelmaan direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, 29 artiklassa säädettyjen tiukennettujen kestävyyskriteerien mukaisen arvioinnin metsäbiomassan kotimaisesta tarjonnasta energiatarkoituksiin vuosina 2021–2030 ja arvioinnin siitä, onko metsäbiomassan suunniteltu käyttö energiantuotantoon yhteensopivaa tarkistetun LULUCF-asetuksen mukaisten Unkarin velvoitteiden kanssa, erityisesti vuosiksi 2026–2030, sekä tällaisen yhteensopivuuden varmistavien kansallisten toimenpiteiden ja politiikkojen kanssa; sisällyttää suunnitelmaan lisätoimenpiteitä biometaanin kestävän tuotannon edistämiseksi, kun otetaan huomioon kestävän biokaasun/biometaanin potentiaali, maakaasun kulutusprofiili ja olemassa oleva infrastruktuuri, mädätteen käyttö ja biogeenisen hiilidioksidin käyttötavat Unkarissa;

9. esittää mahdollisuuksien mukaan odotetun aikataulun vaiheille, jotka johtavat sellaisten lainsäädännöllisten ja muiden politiikkojen ja toimenpiteiden hyväksymiseen, joiden tarkoituksena on saattaa direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä ja panna ne täytäntöön, erityisesti edellisissä kohdissa mainittujen toimenpiteiden osalta;

10. sisällyttää suunnitelmaan energian loppukulutukseen perustuvan kansallisen energiatehokkuuspanoksen vuoteen 2030 ulottuvaan unionin sitovaan energian loppukulutustavoitteeseen direktiivin (EU) 2023/1791 4 artiklan ja liitteen I mukaisesti tai panoksen, joka on yhtä suuri kuin korjattu ohjeellinen kansallinen panos, jonka komissio toimittaa kullekin jäsenvaltiolle viimeistään 1 päivänä maaliskuuta 2024 mainitun direktiivin 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti; sisällyttää suunnitelmaan primäärienergian kulutukseen perustuvan kansallisen energiatehokkuus-panoksen unionin ohjeelliseen primäärienergian kulutustavoitteeseen direktiivin (EU) 2023/1791 4 artiklan ja liitteen I mukaisesti; täsmentää sektorikohtaisesti eritellyn energiankulutuksen vähennysmäärän, joka kaikkien julkisten elinten on saavutettava; sisällyttää suunnitelmaan julkisten elinten omistamien lämmitettyjen ja/tai jäähdytettyjen rakennusten kokonaispinta-alan, joka on peruskorjattava vuosittain, tai vastaavat vuotuiset energiansäästöt, jotka on saavutettava; esittää 1 päivän tammikuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2030 välisenä aikana saavutettavien kumulatiivisten energiasäästöjen määrän ja tarvittaessa antaa selvityksen siitä, miten vuotuinen säästöaste ja laskennan perustilanne on määritetty;

11. laatii kattavat politiikat ja toimenpiteet kansallisten energiatehokkuuspanosten saavuttamiseksi ja energiatehokkuus etusijalle -periaatteen toteuttamiseksi; laatii energiansäästötoimenpiteitä sen varmistamiseksi, että vaadittu kumulatiivinen loppukäytön energiasäästö saavutetaan vuoteen 2030 mennessä, ja toimenpiteitä energiakatselmusten ja energianhallintajärjestelmien edistämiseksi;

12. sisällyttää suunnitelmaan päivitetyn tavoitetason, jotta voidaan varmistaa korkea energiatehokkuus ja kansallisen rakennuskannan hiilestä irtautuminen sekä nykyisten rakennusten muuttaminen nollapäästörakennuksiksi vuoteen 2050 mennessä; sisällyttää suunnitelmaan välitavoitteet vuosille 2030 ja 2040 sekä näiden välitavoitteiden vertailun uusimpaan pitkän aikavälin peruskorjausstrategiaan; sisällyttää suunnitelmaan lisätietoa politiikoista ja toimenpiteistä johdonmukaisen pitkän aikavälin peruskorjausstrategian täytäntöönpanoa varten ja varmistaa, että strategiassa erityisesti kuvaillaan selkeämmin ja arvioidaan määrällisesti näiden politiikkojen ja toimenpiteiden rahoitusta, kustannuksia ja vaikutuksia energiansäästön ja päästöjen vähentämisen osalta; keskittyy peruskorjauksiin ja erityisesti energiatehokkuudeltaan heikoimpiin rakennuksiin sekä energiaköyhiin ja haavoittuviin kuluttajiin;

13. selittää edelleen, miten Unkari vahvistaa merkittävästi energiaturvallisuuden ulottuvuutta erityisesti monipuolistamalla energiatoimituksiaan muun muassa vähentämällä venäläisten fossiilisten polttoaineiden tuontia ja edistämällä kaasun kysynnän vähentämistä; sisällyttää suunnitelmaan yksityiskohtaisia politiikkoja ja toimenpiteitä näiden tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä; vahvistaa energiajärjestelmän häiriönsietokykyä erityisesti määrittämällä selkeät tavoitteet ja toimenpiteet rajoittuneiden tai keskeytyneiden toimitusten käsittelemiseksi sekä energian varastoinnin kehittämistä koskevan tavoitteen ja esittämällä politiikkoja ja toimenpiteitä välttämättömän ilmastonmuutokseen sopeutumisen ottamiseksi huomioon energiajärjestelmässä; määrittää asianmukaiset toimenpiteet ydinmateriaalien, polttoaineen, varaosien ja palvelujen monipuolistamiseksi ja pitkäaikaiseksi toimittamiseksi nykyisiä VVER-440-reaktoreitaan ja uusia rakenteilla olevia VVER-1200-reaktoreita varten sekä ydinjätehuollon hoitamiseksi pitkällä aikavälillä; arvioi edelleen tulevan kaasuinfrastruktuurinsa yhteensopivuutta hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden kanssa; arvioi öljyinfrastruktuurin (jalostamot, öljyvarastot) riittävyyttä suhteessa odotettuun tarpeeseen monipuolistua pois venäläisestä öljystä sekä öljyn kysynnän odotettuun vähenemiseen ja siirtymiseen kohti vähähiilisiä vaihtoehtoja;

14. esittää selkeät tavoitteet ja päämäärät kysyntäjoustolle energiajärjestelmän joustavuuden parantamiseksi joustotarpeiden arvioinnin perusteella ja kuvaa erityistoimenpiteet energiajärjestelmän integroinnin helpottamiseksi direktiivin (EU) 2018/2001, sellaisena kuin se on muutettuna, 20 a artiklan puitteissa; kehittää kilpailukykyisempiä vähittäismarkkinoita ja lisää edelleen kuluttajien vaikutusmahdollisuuksia vähittäismarkkinoilla;

15. kehittää edelleen lähestymistapaa energiaköyhyyden torjumiseen sisällyttämällä yleiseen suunnitelmaan arvion niiden kotitalouksien tilanteesta, jotka tällä hetkellä kärsivät energiaköyhyydestä, sekä ilmoittamalla asetuksessa (EU) 2018/1999 edellytetyn erityisen mitattavissa olevan vähennystavoitteen ottaen huomioon suosituksen (EU) 2023/2407; täsmentää yksityiskohtaisen aikataulun energiaköyhyyden torjumiseen tähtääville erityisille politiikoille ja toimenpiteille; selittää, miten energiatehokkuusvelvoitejärjestelmän mukaisia energiatehokkuustoimenpiteitä energiaköyhyyden lievittämiseksi on tarkoitus ottaa käyttöön, kuten asetuksessa (EU) 2018/1999 edellytetään;

16. selkeyttää edelleen puhtaiden teknologioiden käyttöönottoon liittyviä kansallisia tutkimus-, innovointi- ja kilpailukykytavoitteita ja luo vuosiksi 2030 ja 2050 etenemispolun, jolla voidaan tukea teollisuuden hiilestä irtautumista ja edistää yritysten siirtymistä kohti nettonolla- ja kiertotaloutta; tuo esiin politiikkoja ja toimenpiteitä, joilla edistetään nettonollahankkeiden kehittämistä, mukaan lukien energiaintensiivisen teollisuuden kannalta merkitykselliset hankkeet; esittää ennakoitavan ja yksinkertaistetun sääntelykehyksen lupamenettelyille ja kuvaa sitä, miten kansallisen rahoituksen saatavuutta tarvittaessa yksinkertaistetaan; osoittaa yksityiskohtaisia politiikkoja ja toimenpiteitä energiajärjestelmän digitalisointiin, puhtaaseen energiaan liittyvien taitojen kehittämiseen ja läpinäkyvän kaupan helpottamiseen keskeisten nettonollakomponenttien ja -laitteiden häiriönsietokykyisten ja kestävien toimitusketjujen mahdollistamiseksi;

17. määrittää uudistukset ja toimenpiteet energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavien yksityisten investointien mobilisoimiseksi; antaa kattavan ja johdonmukaisen yleiskuvan julkisista ja yksityisistä investointitarpeista kokonaismääränä ja sektoreittain; täydentää ylhäältä alaspäin suuntautuvaa koko talouden kattavaa lähestymistapaa alhaalta ylöspäin suuntautuvalla hankekohtaisella arvioinnilla; sisällyttää suunnitelmaan kokonaisinvestointitarpeiden erittelyn ja lisätietoja kansallisista, alueellisista ja unionin rahoituslähteistä sekä nykyisten ja suunniteltujen politiikkojen ja toimenpiteiden täytäntöön panemiseksi mobilisoitavista yksityisistä rahoituslähteistä; antaa lisäksi lyhyen kuvauksen siitä, minkä tyyppisiä rahoitustukijärjestelmiä on valittu niiden politiikkojen ja toimenpiteiden toteuttamiseen, jotka rahoitetaan julkisesta talousarviosta, ja sellaisten sekamuotoisten rahoitusvälineiden käytöstä, joissa hyödynnetään avustuksia, lainoja, teknistä apua ja julkisia takuita, mukaan lukien kansallisten kehityspankkien rooli kussakin järjestelmässä ja/tai yksityisen rahoituksen mobilisointitapa; harkitsee toisiin jäsenvaltioihin tehtävien siirtojen kustannustehokasta toteuttamista rahoituslähteenä; esittää luotettavan arvion suunniteltujen politiikkojen ja toimenpiteiden makrotaloudellisista vaikutuksista;

18. kuvailee, miten päivitettyyn suunnitelmaan sisältyvät politiikat ja toimenpiteet ovat johdonmukaisia Unkarin elpymis- ja palautumissuunnitelman, REPowerEU-luku mukaan luettuna, kanssa;

19. selittää, miten ja mihin mennessä Unkari aikoo vaiheittain luopua jäljellä olevista fossiilisten polttoaineiden tuista; selittää yksityiskohtaisesti, miten Unkari aikoo vaiheittain luopua kiinteistä fossiilisista polttoaineista selventämällä asiaa koskevia sitoumuksia ja toimenpiteitä;

20. antaa yksityiskohtaista tietoa ilmasto- ja energiasiirtymän sosiaalisista, työllisyys- ja osaamisvaikutuksista tai muista jakaumavaikutuksista sekä oikeudenmukaista siirtymää tukevista suunnitelluista tavoitteista, politiikoista ja toimenpiteistä; määrittää tuen muodon, aloitteiden vaikutuksen, kohderyhmät ja kohdennetut resurssit ottaen huomioon oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen annetun neuvoston suosituksen ([21]); varmistaa, että alueellisissa oikeudenmukaista siirtymää koskevissa suunnitelmissa esitetty hiilestä luopumisen aikataulu on linjassa lopullisen päivitetyn kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman kanssa, kiinnittäen erityistä huomiota Mátran voimalaan ja ruskohiilen louhintaan kahdessa siihen liittyvässä avolouhoksessa (Visonta ja Bükkábrány); sisällyttää suunnitelmaan mahdollisuuksien mukaan lisäelementtejä, jotta voidaan luoda riittävä analyyttinen perusta tulevan ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman laatimiselle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/955 ([22]) mukaisesti, mukaan lukien tiedot siitä, miten voidaan arvioida rakennusten, tieliikenteen ja muiden alojen polttoaineiden polttoa koskevan päästökauppajärjestelmän haasteita ja sosiaalisia vaikutuksia kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin sekä yksilöidä mahdolliset tuensaajat ja asiaankuuluva poliittinen kehys; selittää, miten kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa määritetty poliittinen kehys edistää Unkarin ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman laatimista ja miten näiden kahden suunnitelman välinen johdonmukaisuus varmistetaan;

([21]) Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2022, oikeudenmukaisesta siirtymisestä ilmastoneutraaliuteen (EUVL C 243, 27.6.2022, s. 35).

([22]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/955, annettu 10 päivänä toukokuuta 2023, sosiaalisen ilmastorahaston perustamisesta ja asetuksen (EU) 2021/1060 muuttamisesta (EUVL L 130, 16.5.2023, s. 1).

21. varmistaa kansalaisten osallistavan osallistumisen kohtuullisessa ajassa sekä paikallisviranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan laajan osallistumisen suunnitelman valmisteluun; antaa selkeän yleiskuvan siitä, miten kuulemisprosessi mahdollistaa kaikkien asiaankuuluvien viranomaisten, kansalaisten ja sidosryhmien, myös työmarkkinaosapuolten, laajan osallistumisen sekä päivitysluonnoksen että lopullisen päivitetyn suunnitelman valmisteluun; esittää yhteenvedon eri toimijoiden esittämistä näkemyksistä ja siitä, miten suunnitelmassa otetaan huomioon kuulemisten aikana esitetyt näkemykset.

22. tehostaa alueellista yhteistyötä sekä naapurijäsenvaltioiden kanssa että keskisen Itä-Euroopan ja Kaakkois-Euroopan kaasuyhteenliitäntöjen korkean tason työryhmässä, muun muassa yhteenliitännän alalla, uusiutuvan energian alalla, energiatehokkuuden alalla sekä sisämarkkinoiden alalla ottaen huomioon yhteiset haasteet ja tavoitteet; kuvailee, miten Unkari aikoo luoda puitteet yhteistyölle muiden jäsenvaltioiden kanssa vuoteen 2025 mennessä direktiivin (EU) 2023/2413 9 artiklan mukaisesti; jatkaa pyrkimyksiä viiden tarvittavan kaasun toimitusvarmuutta koskevan kahdenvälisen yhteisvastuusopimuksen allekirjoittamiseksi naapurimaidensa (Itävalta, Slovenia, Kroatia, Slovakia ja Romania) kanssa;

KANSALLISTEN TOIMENPITEIDEN JOHDONMUKAISUUDESTA ILMASTONEUTRAALIUSTAVOITTEEN JA SOPEUTUMISESSA EDISTYMISEN VARMISTAMISEN KANSSA ASETUKSEN (EU) 2021/1119 MUKAISESTI

1. vahvistaa hallinto- ja koordinointirakennetta, jolla on selkeä toimeksianto ja jolla voidaan tukea vahvaa suunnittelua, ratkaisujen käyttöönottoa ja sopeutumisinvestointeja kaikilla sektoreilla, kaikissa väestöryhmissä ja kaikilla hallinnon tasoilla; varmistaa, että sopeutumispolitiikkoja seurataan ja arvioidaan järjestelmällisesti ja säännöllisesti ja että tulokset otetaan huomioon niistä johdettavassa tarkistetussa politiikan suunnittelussa ja täytäntöönpanossa; lisää ilmastokestävyysnäkökohtien painoarvoa EU:n rahoitusohjelmista, kuten yhteisestä maatalouspolitiikasta, koheesiopolitiikan rahoituksesta ja muista asiaankuuluvista unionin rahastoista, saatavan tuen käytössä. Unionin varoja olisi käytettävä siten, että ne parantavat ilmastokestävyyttä eivätkä lisää haavoittuvuuksia (eli eivät aiheuta merkittävää haittaa sopeutumiselle);

2. ottaa ilmastonmuutoksen vaikutuksille erityisen alttiit sidosryhmät mukaan Unkarin sopeutumispolitiikan suunnitteluun ja täytäntöönpanoon; parantaa hallinnon eri tasojen (kansallinen/alueellinen/paikallinen) välistä koordinointia suunnitteluvälineiden yhdenmukaistamiseksi ja systeemiseen muutokseen tähtäävien koordinoitujen toimien edistämiseksi; perustaa mekanismeja, joilla varmistetaan, että kansallista tasoa alemman tason politiikkoja laaditaan ja että niitä tarkistetaan ja päivitetään säännöllisesti;

3. edistää luontoon perustuvia ratkaisuja ja ekosysteemipohjaista sopeutumista kansallisissa strategioissa, politiikoissa ja suunnitelmissa ja tekee investointeja niiden toteuttamiseksi.

Tehty Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 2023.

Komission puolesta
Kadri SIMSON
Komission jäsen